

Fosen Naturvernforening
Att: v/Magnar Østerås
c/o Magnar Østerås Ytre Ringvei 32
7100 RISSA

Refsnes Laks AS - Stadfesting av vedtak om arealutvidelse på lokalitet for matfisk av laks, ørret og regnbueørret - 10398 Seiskjæra i Åfjord kommune

Fiskeridirektoratet viser til klage av 26. mai 2019 fra Fosen Naturvernforening (heretter også kalt «foreningen» eller «klager»). Foreningen har klaget på Trøndelag fylkeskommunes vedtak av 9. mai 2019 hvor det er gitt tillatelse til utvidelse av arealet på lokaliteten 10398 Seiskjæra med to ekstra bur.

1. Sakens bakgrunn

Lokaliteten Seiskjæra (heretter også kalt «lokaliteten») er en lokalitet for matfisk av laks, ørret og regnbueørret. Lokaliteten er permanent godkjent for en biomasse på 2340 tonn MTB, og midlertidig godkjent for en biomasse på 3120 tonn MTB frem til 20. juni 2021.

I vedtak av 9. mai 2019 ga Trøndelag fylkeskommune tillatelse til Refsnes Laks AS for å utvide arealet på lokaliteten med to ekstra bur som skal brukes til lusebehandling av fisk. Foreningen klaget på fylkeskommunens vedtak den 26. mai 2019. Fylkeskommunen avviste klagen i vedtak av 3. juli 2019, begrunnet i at foreningen ikke hadde rettslig klageinteresse i saken. Foreningen påklaget fylkeskommunens avvisningsvedtak i brev datert 7. juli 2019. Fiskeridirektoratet opphevet fylkeskommunens avvisningsvedtak den 17. september 2020. Fylkeskommunen behandlet klagen, men tok ikke klagen til følge og sendte saken til Fiskeridirektoratet den 8. januar 2021.

2. Innholdet i klagen

Klager mener det er flere uheldige sider ved å utvide anlegget på lokaliteten med to bur. Følgende punkter er særlig vektlagt i klagen:

- Klager anfører at det er svært dårlige strømforhold på lokaliteten og at dette har betydning for miljøet eksternt og fiskevelferden internt.
- Hovedstrømmen er sørover innover i fjorden og det ligger to lakseførende vassdrag 2-3 kilometer fra lokaliteten. Klager anfører at sjørret og villaks vil komme ytterligere under press både med hensyn til rømning og spredning av sykdommer.
- Det er oppdaget en bestand av elvemuslinger i Sunnskjørelva.
- Lusemidlene som brukes er svært giftige for reker og kreps og det er et rekefelt rett utenfor Seiskjæra.
- Det må innføres et ekstra overvåkningsprogram for den øvrige fauna i området.
- Det må tilføyes i vilkårene at bedriftens bruk av viltkanoner for å skremme fugl ikke kan tillates, jf. nmfl § 12.
- Klager anfører at biomassen bør reduseres.
- Utvidelsen av anlegget er ugunstig for konkurrerende virksomheter og de som ønsker å bruke området i friluftssammenheng.
- Det er et stort område for fiske med passiv redskap ved lokaliteten og utvidelsen kan få uheldige konsekvenser for det store gytefeltet for torsk i hele Skjøråfjorden.

3. Fiskeridirektoratets vurdering

3.1 Om klagebehandlingen

Fiskeridirektoratet har som klageinstans kompetanse til å prøve alle sider av saken, og kan under denne prøvingen ta hensyn til nye omstendigheter, jf. forvaltningsloven (fvl.) § 34. Fiskeridirektoratet skal som klageinstans legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret ved prøving av det frie skjønn, jf. fvl. § 34 andre ledd tredje punktum.

3.2 Klagefrist og rettslig klageinteresse

Klagen er rettidig, jf. fvl. § 29. Det følger av fvl. § 28 første ledd at et enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen «*med rettslig klageinteresse i saken*». Fiskeridirektoratet har vurdert at Fosen Naturvernforening har rettslig klageinteresse i saken. Vi viser til vårt vedtak av 17. september 2020.

3.3 Vurdering av vilkårene for klarering av lokaliteten

Det følger av laksetildelingsforskriften § 30 at lokalitet for akvakultur kan klareres dersom vilkårene i bokstav a til d er oppfylt.

Det foreligger nødvendige tillatelser fra Kystverket, Mattilsynet og Statsforvalteren for arealutvidelse av lokaliteten, jf. laksetildelingsforskriften § 30 bokstav c. Klarering av lokaliteten er ikke i strid med planer eller tiltak etter laksetildelingsforskriften § 30 bokstav d.

Klagesaken reiser etter dette spørsmål om lokalitetsklareringen er miljømessig forsvarlig og om avveiningen av arealinteressene i området, jf. laksetildelingsforskriften § 30 bokstav a og b.

3.3.1 Miljømessig forsvarlig

Klager har anført en rekke grunner for hvorfor de mener arealutvidelsen av lokaliteten ikke er miljømessig forsvarlig, herunder anførsler knyttet til strømforhold, rømning og spredning av sykdommer, at lusemidler som brukes er giftige for kreps og reker og at biomassen må reduseres.

I miljønormen i akvakulturloven § 10, stilles det krav om at akvakultur etableres og drives på en «miljømessig forsvarlig måte». Det fremgår av forarbeidene at akvakultur etter sin art vil ha innvirkning på miljøet, og tillatelse til akvakultur innebærer at myndighetene aksepterer en viss påvirkning på det omkringliggende miljø¹. Fiskeridirektoratet legger til grunn at uttalelsene i forarbeidene også gjør seg gjeldende for vurderingene etter laksetildelingsforskriften § 30 bokstav a.

I vedtak gjort av Trøndelag fylkeskommune den 17. juli 2017 fikk Refsnes Laks AS tillatelse til å utvide den maksimalt tillatte biomassen på lokaliteten fra 2340 tonn til 3120 tonn. Det ble da gitt utslippstillatelse fra Statsforvalteren. Statsforvalteren har også uttalt seg i forbindelse med søknaden om arealutvidelse, hvor de viser til at merknadene fra foreningen som går på strømforhold, spredning av avfallsstoffer og miljøgifter allerede er vurdert i forbindelse med den midlertidige utslippstillatelsen. Det ble også gitt tillatelse fra Mattilsynet i vedtak av 3. mai 2017, hvor det er gjort vurderinger av fiskevelferd, fiskehelse og lusespredning og smittefare ved eventuelle sykdomsutbrudd.

Ettersom det omsøkte tiltaket nå ikke gjelder økning i produksjonskapasitet, kan vi ikke se at endringen av anleggets areal vil ha de negative konsekvensene for miljøet som klager har anført. Vi viser også til uttalelse fra Statsforvalteren av 9. april 2019, hvor de uttaler at ettersom søknaden kun gjelder arealendring på lokaliteten og ikke økning i biomasse, vil presset på villfisk, sjørøret og elvemusling ikke bli større, og de antar derfor at en arealendring av anlegget ikke vil øke påvirkningen på dette området vesentlig.

Etter en konkret vurdering av sakens opplysninger, har vi kommet frem til at lokalitetsklareringen er miljømessig forsvarlig, jf. laksetildelingsforskriften § 30 bokstav a. Vi finner derfor heller ikke grunn til å stille ytterligere vilkår i denne sammenheng.

3.3.2 Avveining av arealinteresser

Klager har flere anførsler om at utvidelsen av lokaliteten kommer i konflikt med andre arealinteresser.

Det er en forutsetning for å klarere lokaliteten for akvakultur at det er foretatt en avveining av arealinteresser, jf. laksetildelingsforskriften § 30 bokstav b. Det styrende for utfallet av interesseavveiningen vil være en helhetsvurdering av hvordan det aktuelle området kan utnyttes på en samfunnsmessig optimal måte, jf. Ot. prp. nr. 61 (2004-2005) s. 69.

¹ Ot.prp. nr. 61 (2004-2005) s. 64

Fiskeridirektoratet kan ikke se at det er holdepunkter for at annen akvakultur bør prioriteres på lokaliteten. Fiskeridirektoratet vurderer at det sentrale i denne saken vil være en avveining av søkers behov for arealet til planlagt akvakulturproduksjon opp mot annen bruk av området, jf. laksetildelingsforskriften § 30 bokstav b nummer 1 og 3. Ved vurderingen av søkers behov vil «[s]økers antatte behov for produksjonsareal og omsøkt [lokalitet] i forhold til framlagte driftsopplegg» være sentralt.²

I vedtaket av 9. mai 2019 skriver fylkeskommunen følgende om søkers behov for lokaliteten: «Arealutvidelsen begrunnes med behov for 2 ekstra bur i forbindelse med avlusingstiltak. Med flere bur tilgjengelig kan det gjennomføres behandling der fisk skal flyttes mellom merder». Fiskeridirektoratet legger etter dette til grunn at søker har et reelt behov for arealutvidelsen av lokaliteten.

Klager anfører at det er et stort område for fiske med passiv redskap ved lokaliteten og utvidelsen kan få uheldige konsekvenser for det store gytefeltet for torsk i hele Skjøråfjorden.

Fiskeridirektoratets region Midt (FIM) har vurdert fiskeriinteressene i området og har ingen innvendinger mot at det blir gitt tillatelse til arealutvidelse på lokaliteten. I uttalelsen fra FIM datert 13. februar 2019 står det at:

«I forhold til arealinteressene har Fiskeridirektoratet lagt vekt på de tradisjonelle fiskeriinteressene i form av registrerte kaste- og låssettingsplasser og bruk av aktive og passive redskap i området. I følge Fiskeridirektoratets kartlagte fiskeriinteresser i Åfjord kommune er anlegget ved lokalitet Seiskjæra plassert midt i et registrert gytefelt for torsk, samt i et område for fiske etter torsk med garn. Anlegget ligger også i sørlig ende av et registrert rekefelt («Skjøråfjorden sør»), samt at fortøyningene mot nord-øst strekker seg nesten inn i et nærliggende rekefelt («Skjøråfjorden nord»). Fiskeridirektoratets kartlegging i Åfjord kommune ble siste gang gjennomført i 2004.

Arealutvidelsen med 2 bur og med tilhørende 2 nye fortøyningslinjer vil ikke medføre at anlegg og fortøyninger vil strekke seg lenger inn i rekefeltet «Skjøråfjorden nord» enn ved dagens plassering. Omsøkt ny anleggsplassering etter arealutvidelse vil ikke beslaglegge vesentlig mer areal, og vi vurderer tiltaket til ikke å medføre noen negativ effekt for fiskeriinteressene i området.

(...)

I denne saken er anlegget med tilhørende lokalitetsklarering allerede etablert midt i et middels viktig gytefelt. Søknaden gjelder kun en mindre arealutvidelse. Maksimalt tillatt biomasse ved lokaliteten skal ikke endres. Vi finner med bakgrunn i dette ikke grunnlag for å fraråde omsøkte tiltak.

Vi kjenner ikke til at det er andre forekomster av marint biologisk mangfold i områdene ved lokalitet Seiskjæra som kan bli skadelidende av det omsøkte tiltaket.»

² Ot.prp. nr.61 (2004–2005) s. 69.

Vi slutter oss til vurderingen av fiskeriinteressene opp mot arealutvidelsen som er gjort av Fiskeridirektoratet region Midt.

Videre har klager anført at utvidelsen av anlegget er ugunstig for konkurrerende virksomheter og de som ønsker å bruke området i friluftssammenheng. Fiskeridirektoratet har ingen opplysninger som dokumenterer at utvidelsen vil komme i konflikt med friluftsimteresser i området. Vi kan heller ikke se at en mindre arealutvidelse, som det er snakk om i denne saken, vil være ugunstig for konkurrerende virksomheter.

Etter en helhetlig avveining av søkers behov for arealutvidelsen opp mot annen bruk av området, vurderer vi at utvidelsen av arealet med to bur er en effektiv og samfunnsnyttig arealutnyttelse. Fiskeridirektoratet har etter dette kommet til at søkers behov veier tyngst i denne saken, jf. laksetildelingsforskriften § 30 bokstav b.

4. Vedtak

Fiskeridirektoratet stadfester Trøndelag fylkeskommunes vedtak av 9. mai 2019 om tillatelse til Refsnes Laks AS for arealutvidelse av lokalitet for matfisk av laks, ørret og regnbueørret. på lokaliteten 10398 Seiskjæra i Åfjord kommune.

Dette vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. fvl. § 28 tredje ledd.

Med hilsen

Anne B. Osland
seksjonssjef

Elise Bølgen
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Fosen Naturvernforening

c/o Magnar Østerås
Ytre Ringvei 32

7100 RISSA

Kopi til:

Refsnes Laks AS

Trøndelag fylkeskommune

Fylkets hus

7177 REVSNES
7735 STEINKJER

KOP

